

Erasmus+ KA229 «DEMOCRACY MATTERS! Human rights, the pillars of democracy»

Συναντήσεις μάθησης/ κατάρτισης/ διδασκαλίας

1^η διακρατική συνάντηση στο Ρέθυμνο: Φιλοσοφική θεμελίωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

«Στη Δημοκρατία κάθε άνθρωπος είναι αναγκαίος»

Η φιλοσοφική θεμελίωση των δικαιωμάτων, προϊόν της ελληνικής σκέψης, ήταν και ο λόγος πραγματοποίησης της πρώτης συνάντησης της σύμπραξης στο Ρέθυμνο από 20 έως 24 Οκτωβρίου 2019. Με μια σειρά

εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, 40 μαθητές και 10 καθηγητές από τις συμμετέχουσες χώρες

- **διερωτήθηκαν** για την αλληλεξάρτηση δημοκρατίας και αρχών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- **ευαισθητοποιήθηκαν** σχετικά με τα κοινωνικά και νομικά επιτεύγματα που απολαμβάνουμε στην σύγχρονη κοινωνία
- **προβληματίστηκαν** με τις σοβαρές επιπτώσεις που μπορεί να έχει η απουσία αυτών των δικαιωμάτων στη μελλοντική τους ζωή
- **κατανόησαν** τη σημασία της ενεργού συμμετοχής στις δημοκρατικές διαδικασίες σε όλα τα επίπεδα

Τα εργαστήρια της πρώτης μέρας (20/10/19) στη Δημόσια κεντρική βιβλιοθήκη Ρεθύμνου με βιωματικές δραστηριότητες, όπως «Τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Τέχνη», «Το δέντρο των Δικαιωμάτων», «Παιχνίδι ρόλων: Κάνε ένα βήμα μπροστά» κ.α. εστίασαν στην καλλιέργεια δημοκρατικών δεξιοτήτων: να μάθουν τα διεθνώς αναγνωρισμένα ανθρώπινα δικαιώματα τους, να αναγνωρίζουν και να εντοπίζουν τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να καλλιεργήσουν την ενσυναίσθηση προς όσους είναι διαφορετικοί, να ενημερωθούν για την ανισότητα ευκαιριών στην κοινωνία, να εξετάσουν τα εμπόδια για ισότητα στην ευρύτερη κοινότητα.

Οι βιωματικές δράσεις συμπληρώθηκαν με δραστηριότητες πεδίου τη **δεύτερη μέρα** (21/10/19). Στην **αρχαία Απτέρα**, οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν για τη συμβολή του θεάτρου στην αρχαία δημοκρατία αλλά και να πειραματιστούν με θεατρικούς αυτοσχεδιασμούς παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη λογική του θεάτρου Forum (ή θέατρο του καταπιεσμένου του A. Boal).

Στη συνέχεια επισκεφθήκαμε το **σπίτι - μουσείο του Ελ. Βενιζέλου** ως παράδειγμα ενός σημαντικού Έλληνα αγωνιστή της ελευθερίας και θεμελίωσης της κοινωνικής πολιτικής. Συνεντεύξεις με εκπροσώπους μη τυπικών μορφών συλλογικής οργάνωσης όπως του **Κοινωνικού Ιατρείου Χανίων, του Στεκιού Μεταναστών και της Rosa Nera** μας διαφώτισαν για το ρόλο/σημασία της αλληλεγγύης και της εθελοντικής προσπάθειας που καταβάλουν οι ευαισθητοποιημένοι πολίτες.

Τα εργαστήρια της τρίτης μέρας (22/10/19), που διεξήχθησαν στο Φοιτητικό κέντρο «Ξενία», εισήγαγαν τους μαθητές

με **διαδραστικό, βιωματικό και παιγνιώδη** τρόπο στα ερωτήματα της φιλοσοφίας και στον τρόπο διεξαγωγής ενός φιλοσοφικού διαλόγου.

Με την καθοδήγηση της κας Σοφίας Νικολιδάκη, οι μαθητές κλήθηκαν να αναλάβουν την ευθύνη του λόγου τους, να αφουγκραστούν με κριτικό πνεύμα, να προβληματιστούν και να συνομιλήσουν με ... τον Πλάτωνα, τον Αριστοτέλη, τον Θουκυδίδη, τον Σοφοκλή κ.ά. με εργαλεία τα πρωτότυπα κείμενα των παραπάνω στοχαστών. Μελετώντας την «Απολογία», την «Πολιτεία», τον «Κρίτωνα», τον «Επιτάφιο», την «Αντιγόνη» κ.ά., εξέτασαν βασικές πολιτικές έννοιες και ηθικά διλήματα, συσχέτισαν τη δημοκρατία με τα δικαιώματα, διερεύνησαν τη φύση της δικαιοσύνης και της αδικίας και μίλησαν για τη δική τους, ιδεώδη πολιτεία. Στο τέλος οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να συνομιλήσουν με την κα Χλόη Μπάλλα, καθηγήτρια Φιλοσοφίας στον Παν/μιο Κρήτης. Απεύθυναν και δέχτηκαν ερωτήσεις.

Η επίσκεψη στο παλάτι της Κνωσού την τέταρτη μέρα (23/10/19) έδωσε στους μαθητές την ευκαιρία να γνωρίσουν το υψηλό επίπεδο κοινωνικής και οικονομικής οργάνωσης και καλλιτεχνικής παραγωγής του Μινωικού πολιτισμού.

Στη συνέχεια στην αίθουσα συνεδριάσεων του **Δημοτικού Συμβουλίου Ηρακλείου** ενημερώθηκαν για τις δράσεις/ παρεμβάσεις του Δήμου Ηρακλείου απέναντι σε ευάλωτες ομάδες, όπως μετανάστες/πρόσφυγες, Ρομά, κακοποιημένες γυναίκες κ.α.

Στο Πειραματικό Λύκειο την πέμπτη και τελευταία μέρα (24/10/19) της διοργάνωσης οι μαθητές εργάστηκαν σε μικτές ομάδες και δημιούργησαν ένα εκπαιδευτικό βίντεο, στο οποίο συγκέντρωσαν τις εμπειρίες, γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν από τα βιωματικά εργαστήρια και τις εκπαιδευτικές επισκέψεις. Στόχος, ο προβληματισμός για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ιδιότητα του πολίτη, η ανάδειξη της ατομικής και συλλογικής ευθύνης και η σημασία της συμμετοχής στις δημοκρατικές διαδικασίες. Ιδιαίτερα σε μια εποχή εθνικιστικών τάσεων και ευρωσκεπτικισμού ο απώτερος στόχος του προγράμματος με την ολοκλήρωσή του σε δύο χρόνια επικεντρώνεται στην καλλιέργεια δεξιοτήτων που συνδέουν τα ανθρώπινα δικαιώματα με τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη δημοκρατία.

Με την επίσκεψη στο **Δημαρχείο Ρεθύμνου**, τον κατεχοχόν χώρο δημοκρατικών διαδικασιών κάθε πόλης, ολοκληρώθηκαν οι εργασίες. Μας υποδέχθηκε στην αίθουσα συνεδριάσεων η Αντιδήμαρχος παιδείας και κοινωνικής πολιτικής, κα Ελευθεριάδου-Γκίκα, η οποία απένειμε τις βεβαιώσεις και τα αναμνηστικά δώρα.

Οι καλές εντυπώσεις που αποκόμισαν μαθητές και καθηγητές από τη διοργάνωση και τη φιλοξενία από τις οικογένειες συμπληρώθηκαν από το αποχαιρετιστήριο δείπνο. Οι παραδοσιακοί μεζέδες και η κρητική μουσική που συνόδευσε το **χορευτικό συγκρότημα Τζανιδάκη** και όλους τους παρευρισκόμενους ήταν ο καλύτερος τρόπος για να κλείσει η πρώτη συνάντηση του προγράμματος. Με έντονη τη συγκίνηση και την αναμονή για την επόμενη συνάντηση στη Γερμανία τον Δεκέμβριο με θέμα την Ελευθερία έκφρασης και τύπου.

Η μαθήτρια Νίκη Ψωμά, που φιλοξενούσε 2 μαθητές από τη Γερμανία αναφέρει χαρακτηριστικά συνοψίζοντας την εμπειρία των συμμετεχόντων μαθητών: «Δυσκολεύομαι να στριμώξω σε μια παράγραφο, μια εμπειρία για την οποία θα μπορούσα να αφιερώσω δεκάδες σελίδες χαρτιού. Τι είναι για σένα η δημοκρατία; Τι σημαίνει Erasmus; Μια εβδομάδα πριν, αν με ρωτούσαν τι σημαίνει δημοκρατία θα έλεγα: «Δημοκρατία είναι ένα πολίτευμα, του οποίου η εξουσία πηγάζει από τον λαό». Μα δημοκρατία, σημαίνει πολλά περισσότερα από μια τόσο στερεότυπη πρόταση. Δημοκρατία, σημαίνει πόλεμος για την απόκτηση δικαιωμάτων. Δημοκρατία, σημαίνει φραγμός σε όλα τα είδη των διακρίσεων. Δημοκρατία σημαίνει ισότητα, ενότητα και πίστη για το κοινό καλό. Μετά από μια ξεχωριστή εβδομάδα, κατάφερα όχι μόνο να αποκομίσω νέες γνώσεις, αλλά και να αποκτήσω νέους και καλούς φίλους. Ευχαριστώ, που μου δώσατε την ευκαιρία να αποτελέσω έστω κι

ένα μικρό κομματάκι, ενός τόσο μεγάλου συνόλου. Ευχαριστώ, που τώρα, κοιτάζοντας όλες αυτές τις όμορφες φωτογραφίες, τους φωτεινούς αυτούς φάρους χαράς και αναμνήσεων, θα μπορώ να λέω πως θυμάμαι, πως ήμουν και εγώ εκεί. Πως έπαιξα ένα πρωταγωνιστικό ρόλο, όπως όλοι μας, στην ίδια, υπέροχη ιστορία.»

Ευχαριστούμε τη Δημόσια βιβλιοθήκη Ρεθύμνου που φιλοξένησε την πρώτη μέρα των δραστηριοτήτων του σχολείου, το ΞΕΝΙΑ που επίσης μας παραχώρησε τον χώρο του για μια μέρα, το Σύλλογο Διδασκόντων και ξεχωριστά τον υποδιευθυντή κ. Ηλία Λουλούδη για την πρόσκλησή του στο ρακοκάζανό του στο παραδοσιακό χωριό της Ελεύθερας, το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων για την αμέριστη στήριξή τους, και ιδιαίτερα τις 19 οικογένειες των μαθητών και μαθητριών του σχολείου μας που με ιδιαίτερη φροντίδα φιλοξένησαν για μια εβδομάδα τους 21 μαθητές /τριες των συνεργαζόμενων σχολείων. Τέλος ευχαριστούμε την αφιλοκερδή προσφορά του, Mammys και του χορευτικού συγκροτήματος Τζανιδάκη.

2η διακρατική συνάντηση στη Γερμανία: ελευθερία της έκφρασης και του τύπου

Ο ελεύθερος Τύπος μπορεί να είναι είτε καλός είτε κακός, αλλά χωρίς ελευθερία, είναι απόλυτα βέβαιο ότι ο Τύπος δεν μπορεί να είναι οτιδήποτε άλλο από κακός.
Αλμπέρ Καμύ

Η ελευθερία του λόγου και της έκφρασης ως ανθρώπινο δικαίωμα, σύμφωνα με το άρθρο 19 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, και conditio sine qua non της δημοκρατίας ήταν το θέμα της δεύτερης διεθνούς συνάντησης του Ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+ 229 με τίτλο «**DEMOCRACY MATTERS! Human rights, the pillars of democracy**» που πραγματοποιήθηκε στο Nuertingen της Γερμανίας (κρατίδιο Βάδης-Βυρτεμβέργης) από 1- 8 Νοεμβρίου 2019 με τη συμμετοχή σχολείων από τη Γερμανία, τη Βόρειο Ιρλανδία, την Ιταλία, τη Νορβηγία, την Τσεχία και την Ελλάδα, που εκπροσωπήθηκε από το Πειραματικό ΓΕΛ Ρεθύμνου. Στην αποστολή του σχολείου μας συμμετείχαν τέσσερις μαθήτριες (Σοφία-Ζωή Κοκκινάκη, Αγγελίνα Περάκη, Αγγελική Ψαρουδάκη και Νίκη Ψωμά) και δυο εκπαιδευτικοί

(Ειρήνη Βογιατζή και Παναγιώτης Σάμιος).

Το θερμό καλωσόρισμα στο αεροδρόμιο της Στουτγάρδης από τους εκπαιδευτικούς και τις οικογένειες που φιλοξένησαν τους μαθητές ήταν ο προάγγελος της άψογης φιλοξενίας που γευθήκαμε όλη την εβδομάδα.

Αντίστοιχη της φιλοξενίας ήταν και διοργάνωση των εργασιών οι οποίες ξεκίνησαν **στις 8:00 το πρωί της Δευτέρας 2/12, στο Albert-Schäffle-Schule**. Μετά την υποδοχή από τον Διευθυντή του σχολείου και τις δραστηριότητες γνωριμίας, οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες εργασίας. Κάθε ομάδα είχε το όνομα μιας διεθνούς κύρους εφημερίδας (Le Monde, The Guardian κλπ.) και περιελάμβανε μαθητές από όλες τις χώρες που παίρνουν μέρος στο πρόγραμμα.

Οι ομάδες, με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών, εκπόνησαν μικρές εργασίες (συμπλήρωση φύλλων εργασίας, σκίτσα, αφίσες, μικρά θεατρικά δρώμενα) τις οποίες παρουσίασαν στην ολομέλεια. Παράλληλα, είχαμε την παρουσίαση εργασιών από κάθε εθνική

αποστολή, με θέματα όπως την παρουσίαση κάθε σχολείου καθώς και βίντεο με συνεντεύξεις που είχαν προετοιμάσει οι μαθητές στις χώρες τους γύρω από την Ελευθερία του Τύπου. Μετά από τη διακοπή για το μεσημβρινό γεύμα στην καντίνα του σχολείου, παρακολουθήσαμε μια εξαιρετική διάλεξη από την Natalia Rankine-Galloway, συνεργάτιδα του DAZ (Deutsch-Amerikanisches Zentrum), με θέμα την αξιοπιστία των MME, τα fake news και πιθανούς τρόπους να τα εντοπίσουμε καθώς και περιπτώσεις άμεσου ή έμμεσου περιορισμού ελευθερίας του Τύπου. Στη συνέχεια, παρακολουθήσαμε βίντεο-χαιρετισμό από εκπρόσωπο του τμήματος Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ. Ως τελευταία δραστηριότητα της ημέρας, μέχρι τις 16:00, οι μαθητές κάθε εθνικής αποστολής παρουσίασαν τις εργασίες που είχαν ετοιμάσει πριν το ταξίδι, με θέμα τρέχοντα κρούσματα παραβίασης της Ελευθερίας του Τύπου στις χώρες τους.

Την Τρίτη 3/12 ακολουθήσαμε το ίδιο πρόγραμμα, συνεχίζοντας από τις 8:00 με την προβολή βιντεοσκοπημένων συνεντεύξεων από κάθε χώρα και συζήτηση επάνω σε αυτές. Το επόμενο θέμα που μας απασχόλησε ήταν ο ρόλος των δημοσιογράφων στην κάλυψη πολεμικών συγκρούσεων, παρακολουθώντας σχετικό βίντεο από τον Guardian.

Η επόμενη εργασία που ανέλαβαν οι ομάδες ήταν η δημιουργία ενός βίντεο διάρκειας περίπου δυο λεπτών, για το οποίο θα έπρεπε να γράψουν το σενάριο, να το σκηνοθετήσουν, να το βιντεοσκοπήσουν και να το επεξεργαστούν

ψηφιακά. Προς τούτο, δόθηκαν σύντομες διαλέξεις από ειδικευμένους συναδέλφους με θέμα την επεξεργασία βίντεο, την εφαρμογή iMonie και την τεχνολογία Green Screen. Μέχρι το τέλος των εργασιών της ημέρας, οι ομάδες είχαν ολοκληρώσει την προετοιμασία των σεναρίων τους, ενώ παράλληλα παρουσίαζαν τις αφίσες που έφτιαξαν με θέμα την Ελευθερία του Τύπου. Την Τετάρτη 4/12 ταξιδέψαμε στην Φρανκφούρτη. Εκεί επισκεφτήκαμε την Γερμανική Ένωση Εκδοτών και Βιβλιοπωλών (Börsenverein des Deutschen Buchhandels), όπου παρακολουθήσαμε ενημερωτική παρουσίαση γύρω από το θέμα του περιορισμού της ελευθερίας της έκφρασης παγκοσμίως και τις δραστηριότητες της συγκεκριμένης Ένωσης γύρω από αυτό. Στη συνέχεια ξεναγηθήκαμε το Μουσείο Επικοινωνίας (Museum fuer Kommunikation), ακολουθώντας μια σύντομη ιστορική αναδρομή στις τεχνικές προπαγάνδας και χειραγώγησης της κοινής γνώμης.

Την Πέμπτη 5/12 επισκεφτήκαμε το Dachau της Βαυαρίας. Αρχικά, γίναμε δεκτοί στον ξενώνα-κέντρο μελετών Max Mannheimer (από το όνομα επιζώντα του Ολοκαυτώματος) όπου οι μαθητές είχαν ενημερωτικές συναντήσεις με μέλη του προσωπικού, από όπου έλαβαν υλικό για την προετοιμασία εργασιών σχετικά με τα στρατόπεδα συγκέντρωσης του ναζιστικού καθεστώτος. Στη συνέχεια, ξεναγηθήκαμε επί τρεις περίπου ώρες στο χώρο του στρατοπέδου συγκέντρωσης του Dachau, που αποτέλεσε το πρότυπο «εργαστήριο» όπου οι ναζί επεξεργάζονταν και τελειοποιούσαν τις τεχνικές εξόντωσης και εξευτελισμού τις ανθρώπινης ύπαρξης, για να τις εφαρμόσουν σε μαζική κλίμακα στα στρατόπεδα θανάτου, όπως το Auschwitz-Birkenau. Η επίσκεψη ήταν μια συγκλονιστική εμπειρία, η αξία της οποίας επιβεβαιώνει τον τίτλο του προγράμματος «**DEMOCRACY MATTERS!**».

Την Παρασκευή 6/12 οι ομάδες μαγνητοσκοπήσαν και επεξεργάστηκαν το υλικό των βίντεο που είχαν σχεδιάσει. Οι εργασίες έληξαν με την προβολή των βίντεο και σύντομη συζήτηση γύρω από το

καθένα από αυτά. Η άψογη φιλοξενία ολοκληρώθηκε με την αποχαιρετιστήρια γιορτή κατά την οποία, εκτός από τις βεβαιώσεις για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα, δόθηκαν αναμνηστικά δώρα, ενδεικτικά των γερμανικών χριστουγεννιάτικων εθίμων. Αντίστοιχη με τη φιλοξενία ήταν η ποιότητα της διοργάνωσης του προγράμματος. Εκπαιδευτικές δραστηριότητες, σχεδιασμένες με παιδαγωγικό τρόπο, ενίσχυσαν τις γνωστικές ικανότητες αλλά και κοινωνικές-συναισθηματικές δεξιότητες μαθητών και εκπαιδευτικών σε σχέση με την ελευθερία της έκφρασης και του τύπου.

3^η Διαδικτυακή συνάντηση: «Δικαίωμα στην ακεραιότητα του προσώπου»

Το δικαίωμα στην ακεραιότητα του προσώπου συγκαταλέγεται στην ενότητα Αξιοπρέπεια, την πρώτη από τις έξι ενότητες στις οποίες κατανέμονται τα 50 δικαιώματα του Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εύκολο στα λόγια, δύσκολο στην πράξη

Η κατάταξη αυτή υπογραμμίζει τη βασική αρχή που διατρέχει τα δικαιώματα του ανθρώπου, βάζοντας στο επίκεντρο το άτομο ως υπέρτατη αξία και θέτοντας την προάσπιση της ανθρώπινης

προσωπικότητας και αξιοπρέπειας διαρκή στόχο. Όσο, όμως, αυτονόητο φαίνεται αυτόθεωρητικά τόσο σύνθετο και πολύπλευρο περιεχόμενο αποκτά μέσα στα διαφορετικά πλαίσια και τους τομείς δραστηριότητας που εφαρμόζεται.

Αυτή η πολυπλοκότητα εφαρμογής της έννοιας της ακεραιότητας ως ανθρώπινου δικαιώματος στις σύγχρονες δημοκρατικές κοινωνίες αποτέλεσε το θεματικό πυλώνα της 3^{ης} εκπαιδευτικής συνάντησης του Ευρωπαϊκού προγράμματος **Erasmus+ 229με** τίτλο «**DEMOCRACY MATTERS! Humanrights, the pillars of democracy**» στο οποίο συμμετέχει το **Πειραματικό Λύκειο Πανεπιστημίου Κρήτης**. Αυτή τη φορά, λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών που δημιουργεί η **πανδημία**, η **συνάντηση πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά 9-11 Νοεμβρίου 2021, σε συνεργασία με άλλες πέντε** σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης από Γερμανία, Ιταλία, Β. Ιρλανδία, Τσεχία και Νορβηγία που συγκροτούν τη στρατηγική εταιρική σχέση. Το εγχείρημα μπορεί ήταν πρωτόγνωρο για μας, να μας στερήσει τη διά ζώσης επαφή δεν υπολείπονταν, όμως, σεαλληλεπίδραση και επικοινωνία. Γι' αυτό και στη συνάντηση αποτυπώνεται με θετικό πρόσημο η συνεργασία των μαθητών σε εθνικές και διακρατικές ομάδες.

Τα θέματα που απασχόλησαν τους μαθητές – από το σχολείο μας συμμετείχε το **τμήμα Α2-** ήταν α) ο ορισμός της ανθρώπινης ακεραιότητας, β) οι κίνδυνοι, οι προκλήσεις και οι απειλές που δέχεται, γ) η σύνδεσή του με το δικαίωμα στην υγεία και δ) οι επιπτώσεις της πανδημίας covid 19 στους εφήβους και την κοινωνία γενικότερα. Αλήθεια, πόσο επηρεάζουν την απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τα σύγχρονα κοινωνικο-οικονομικο-πολιτικά ζητήματα;

Κατά τη διάρκεια αυτού του τριήμερου, οι μαθητές μας διεξήγαγαν δημοσκοπήσεις στην τοπική κοινωνία, συμμετείχαν σε

εργαστήρια, δημιούργησαν παρουσιάσεις σε εθνικές και διακρατικές ομάδες στα παραπάνω υπο-θέματα, αντάλλαξαν απόψεις και ιδέες, και εκπόνησαν ένα ρεπορτάζ με μια περίπτωση παραβίασης του δικαιώματος αυτού. Μαθητές από 6 χώρες γνωρίστηκαν, επικοινωνήσαν και έκλεισαν με ένα διαδικτυακό πάρτυ με μουσική και χορό.

Η επίσκεψη της κας **Πόπης Κατσιπουλακη-Γιαννιδάκη**, γραμματέα του Σωματίου Ατόμων με Αναπηρία Ρεθύμνου και της Περιφερειακής Ένωσης Τυφλών Κρήτης, την οποία προσκαλέσαμε στο σχολείο μας αποτέλεσε μια συγκλονιστική βιωματική εμπειρία, γιατί αντιληφθήκαμε το μέγεθος του αγώνα που καλείται να δώσει ένας άνθρωπος που χάνει κάποια από τις αισθήσεις του αλλά και την απαραίτητη ανάληψη δράσης σε όλα τα επίπεδα, τόσο στο επίπεδο των θεσμών όσο και σε επίπεδο ανεξάρτητων δομών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Στην Κρήτη μας είπε, ζουν 600 τυφλά άτομα και 142 στο Ρέθυμνο. Από αυτά 16 είναι παιδιά, εκ γενετής τυφλά. Αρκετά πράγματα έχουν γίνει από το Δήμο στο Ρέθυμνο για τα άτομα με οπτική αναπηρία: έχουν φτιαχτεί δρόμοι όδευσης, ειδικό ηχητικό σήμα στα φανάρια, σύστημα braille στο ασανσέρ της Νομαρχίας, και τμήμα εκμάθησης γραφής braille. Πολλά όμως πρέπει να γίνουν ακόμα. Πολλά σχολεία και υπηρεσίες δεν έχουν πρόσβαση, δεν υπάρχουν εκπαιδευτές στη χρήση του μπαστουινιού και τον προσανατολισμό. Αλλά και οι συμπολίτες μας πρέπει να δείχνουν ειλικρινή βοήθεια (να μη παρκάρουν στις θέσεις αναπήρων, μπροστά από ράμπες, να σέβονται τις διαβάσεις κλπ)

Χαρακτηριστικά μας εξομολογήθηκε: «...όταν μου συνέβη αυτό στα σαράντα μου χρόνια έπαθα ένα σοκ και χρειάστηκαν 2 χρόνια για να ξεπεράσω και να το αποδεχτώ. Στην αρχή ένιωθα ότι είχα μπει σε ένα τάφο. Η έλλειψη όρασης στερεί από τον άνθρωπο στερεί από τον άνθρωπο, την ακεραιότητα ένα βασικό ανθρώπινο δικαίωμα και το «ευ ζην». Όταν δεν έχει κάποιος όλες τις αισθήσεις του χάνει την ποιότητα της ζωής του. Όμως όταν έχεις ένα αζεπέραστο πρόβλημα, αναγκάζεσαι να προσαρμοστείς. Έτσι είπα ή θα προσαρμοστώ ή θα πεθάνω. Και, σιγά – σιγά έμαθα να ζω στο σκοτάδι και να αντιλαμβάνομαι τον κόσμο μέσα από τις άλλες αισθήσεις. Αποφάσισα να βοηθήσω τον εαυτό μου και τους άλλους. Ασχολήθηκα ενεργά με τον συνδικαλισμό, και προσπαθώ να ευαισθητοποιήσω τον κόσμο. Αισθάνομαι ότι τα τελευταία 25 χρόνια που είμαι τυφλή, έχω προσφέρει περισσότερα απ' ό,τι πριν. Όταν γνώρισα τα εκ γενετής τυφλά παιδιά σκέφθηκα ότι είναι αδικία να παραπονιέμαι. Θέλω οι επόμενες γενιές τυφλών να μπορούν να βρουν την Ιθάκη τους, να έχουν τις παροχές που δικαιούνται από την πολιτεία, πρόσβαση σε σχολεία, βοηθητικά όργανα κλπ. Δε θέλουμε τον οίκτο από τους ανθρώπους και την πολιτεία αλλά τη βοήθειά τους. Είναι πολύ σημαντικό να αποδεχτούμε τον εαυτό μας γι' αυτό που είναι και να μην ντρεπόμαστε γι' αυτό.

Μπορούμε να βοηθήσουμε από όποια θέση και αν βρισκόμαστε, να γίνουμε εθελοντές, δωρητές αίματος, οργάνων. Και να θυμάστε ότι τίποτα δεν είναι δεδομένο....»

Ευχαριστούμε θερμά την κα Πόπη Κατσιπουλάκη για τα μηνύματα, τη συγκίνηση το φωτεινό της παράδειγμα.

Η διαδικτυακή συνάντηση στο πλαίσιο του προγράμματος «**DEMOCRACY MATTERS!** Humanrights, the pillars of democracy» ήταν μια ακόμα από τις δράσεις που στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση και πληροφόρηση και εξοπλίζουν τους μαθητές με δεξιότητες και γνώσεις, ώστε να συμβάλουν στην προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Γιατί ο αγώνας για την διασφάλισή τους πρέπει να παραμένει διαρκής.

4^η διακρατική συνάντηση στη Νορβηγία: Περιβάλλον και Ανθρώπινα Δικαιώματα

Σ' έναν κόσμο που διαρκώς αλλάζει και λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλές από αυτές τις αλλαγές έχουν άμεσο αντίκτυπο στη διεθνή κοινότητα και τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών, η σχολική κοινότητα του Πειραματικού Γενικού Λυκείου Ρεθύμνου Πανεπιστημίου Κρήτης

θεώρησε χρέος της να ευαισθητοποιηθεί στα αντίστοιχα θέματα.

Έτσι, μια αντιπροσωπία αποτελούμενη από τρεις καθηγητές, τους κ.κ. **Αναστασία Δεικτάκη**, Κοινωνιολόγο, **Λουλούδη Ηλία**, Μαθηματικό, **Χόμπη Αμαλία**, καθηγήτρια Αγγλικών, και τους μαθητές **Κισσανδράκη Μαριλένα**, **Κωστούλα Κωνσταντίνο**, **Ντουμανά Μαρία** και **Σπυρόπουλο Λουκά**, ταξίδεψαν στο Σόγκνταλ της Νορβηγίας για να παρευρεθούν σε συνάντηση εργασίας των εταίρων στο πλαίσιο του σχεδίου Erasmus+/KA 229 με τίτλο “ DEMOCRACY MATTERS!”.

Οι θεματικές ενότητες με τις οποίες ασχολήθηκαν οι Παιδαγωγικές Ομάδες ήταν «το δικαίωμα όλων των ανθρώπων σε περιβάλλον που εξασφαλίζει μια υγιή ζωή και η προστασία των περιοχών μοναδικού κάλλους». Άλλα θέματα ήταν τα δικαιώματα κι οι υποχρεώσεις των πολιτών σχετικά με την υποβάθμιση του εδάφους, την αποψίλωση των δασών, τη διαχείριση των τοξικών αποβλήτων, τη βιώσιμη ανάπτυξη της ενέργειας και των πόρων. Τέλος, τους απασχόλησε η εταιρική και κοινωνική ευθύνη, η επονομαζόμενη «περιβαλλοντική δικαιοσύνη», η εξέλιξη του περιβαλλοντικού νόμου, οι κανονισμοί και οι πρακτικές που ακολουθεί το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Σε πρώτο στάδιο ζητήθηκε από τους μαθητές να διεξάγουν μια έρευνα στις χώρες προέλευσης για να ανακαλύψουν κατά πόσο τα θέματα αυτά απασχολούν το κοινωνικό σύνολο και πως συμβάλουν οι πολίτες στη λύση των περιβαλλοντικών και κοινωνικών προβλημάτων που προκαλούνται από το οικολογικό αποτύπωμα του ανθρώπου στον πλανήτη.

Κατόπιν, τους ζητήθηκε να κάνουν έναν καταγισμό ιδεών για τους τρόπους με τους

οποίους η ενεργειακή κρίση μπορεί ν' αποτελέσει απειλή για τη Δημοκρατία και τ' Ανθρώπινα Δικαιώματα, να δουλέψουν ομαδοσυνεργατικά πάνω στα διάφορα υποθέματα και να τα παρουσιάσουν στην ολομέλεια δίνοντας το έναυσμα για μια καρποφόρα συζήτηση και ένα μεγάλο προβληματισμό. Σε άμεση σχέση με το θέμα αυτό ήταν τα επιστημονικά πειράματα στο εργαστήριο της Βιολογίας του σχολείου, το κουίζ της αυτοαξιολόγησης με χρήση της δωρεάν πλατφόρμας για δημιουργία παιχνιδιών Kahoot, το παιχνίδι ρόλων και η δημόσια αντιπαράθεση που ακολούθησαν.

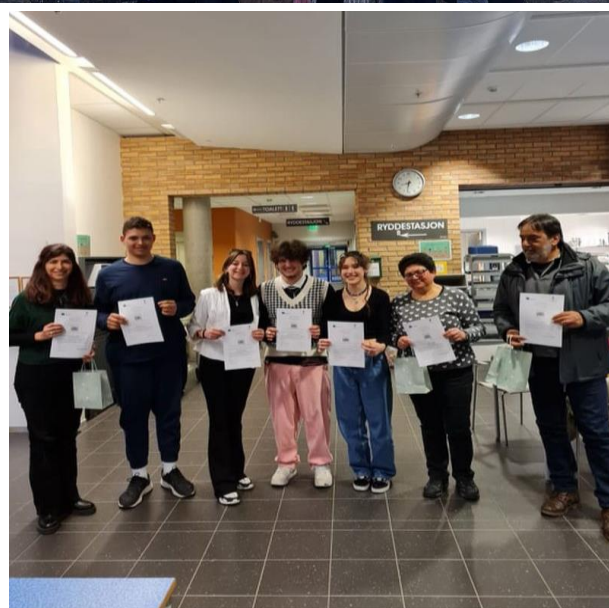
Αργότερα, επισκέφτηκαν το Κέντρο Παγετώνων και Κλίματος όπου έγινε αναλυτική παρουσίαση του τρόπου δημιουργίας τους και συζητήθηκαν εκτενώς οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής πάνω σε αυτούς και κατ' επέκταση στη χλωρίδα, την πανίδα και το ανθρώπινο είδος. Ακολούθησε η συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου ως εργαλείου διερεύνησης της επίτευξης των στόχων της εκπαιδευτικής επίσκεψης και η βιντεοσκόπηση συνεντεύξεων, στις οποίες μαθητές εξήγησαν ποιο είναι το αληθινό νόημα της Δημοκρατίας, όταν αναφερόμαστε στο περιβάλλον και τους λόγους για τους οποίους πρέπει να σεβόμαστε το δικαίωμα κάθε ανθρώπου σε μια αξιοπρεπή διαβίωση.

Τα παραδοτέα της κινητικότητας αναρτήθηκαν σε ηλεκτρονικό πίνακα ανακοινώσεων (Padlet) η ηλεκτρονική διεύθυνση του οποίου είναι <https://padlet.com/achompi081/wegyii2z5y7guthb>

Όμως, ένα σχέδιο Erasmus+/KA229 δεν προσανατολίζεται μόνο στο γνωστικό αντικείμενο. Συμπεριλαμβάνει πλήθος εκπαιδευτικών και πολιτισμικών δραστηριοτήτων. Αυτές βοηθούν την ολιστική παιδεία των εφήβων, την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και την απόκτηση δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες στην πολυπολιτισμική κοινωνία του 21ου αιώνα. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται δραστηριότητες όπως η παρουσίαση του σχολείου, του εκπαιδευτικού συστήματος της Νορβηγίας και της τοπικής κοινότητας από τη Διευθύντρια,

κ. J. Felde, τα παιχνίδια γνωριμίας, οι ξεναγήσεις στους χώρους του σχολείου και την πανέμορφη ευρύτερη περιοχή, η συμμετοχή στις δραστηριότητες που γίνονται μετά το σχολείο, η παρακολούθηση ενός ποδοσφαιρικού αγώνα, η αλληλεπίδραση των εταίρων και η ανταλλαγή ιδεών και η κοινωνική ζωή.

Ένα είναι σίγουρο. Αυτή η κινητικότητα πρόσφερε ανεκτίμητες εμπειρίες στην ομάδα. Μας έκανε πιο σοφούς, ανεκτικούς και αλληλέγγυους και απέδειξε περίτρανα ότι «Το ταξίδι είναι το μόνο πράγμα που μπορείς να αποκτήσεις και σε κάνει πλουσιότερο».

5^η διακρατική συνάντηση στην Β. Ιρλανδία: Το δικαίωμα στην ελευθερία της θρησκείας

Το Πειραματικό Λύκειο μαγεύτηκε από το «Σμαραγδένιο Νησί!»

Άλλη μια ευκαιρία έδωσε το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+/KA 229 με τίτλο «**DEMOCRACY MATTERS!**» στο Πειραματικό Λύκειο Ρεθύμνου Πανεπιστημίου Κρήτης, να ταξιδέψει στο Μπέλφαστ της Βόρειας Ιρλανδίας (το σμαραγδένιο νησί όπως ονομάζεται λόγω της έντονης βλάστησης) και να συμμετάσχει σε συνάντηση εργασίας των εταίρων στο σχολείο υποδοχής «**Belfast Boys Model School**» με θέμα «**Το δικαίωμα στην Ελευθερία πίστης και λατρείας**» κατά το διάστημα 8 έως 12 Μαΐου 2022. Σε μια εποχή που ακόμα και αυτό το δικαίωμα που θεωρείται δεδομένο, συχνά αμφισβητείται, περιορίζεται, καταπατείται, δεν αναγνωρίζεται ή δημιουργεί διαμάχες, ήταν πολύ σημαντικό να δούμε όλες αυτές τις πτυχές και μάλιστα σε μια χώρα που έχει υποφέρει από τις εμφύλιες συγκρούσεις μεταξύ Καθολικών και Προτεστάντων.

Η ομάδα μας αποτελούνταν από τους εκπαιδευτικούς **Αναστασία Δεικτάκη**, Κοινωνιολόγο, **Μανώλη Παπαδάκη** καθηγητή Πληροφορικής, και τους μαθητές της Α τάξης **Αναγνωστάκη Φανή**, **Δούκα Ναταλί**, **Καλφούντζου Βασιλική**, **Κούρτη Αναστασία** και **Μαρκουλιδάκη Μαρία**.

Το πρόγραμμα ξεκίνησε με την καθιερωμένη ξενάγηση στο σχολείο υποδοχής, ένα Γυμνάσιο – Λύκειο αρρένων 1.200 μαθητών απευθυνόμενο κυρίως σε προτεστάντες μαθητές με αξιοζήλευτες υποδομές, σύγχρονο εξοπλισμό, εργαστήρια, άριστες αθλητικές εγκαταστάσεις, πλούσιο σε δράσεις και εξειδικευμένο προσωπικό για μαθητές με μαθησιακές/ προσωπικές/ κοινωνικές δυσκολίες για τους οποίους λαμβάνουν και ειδική χρηματοδότηση. Η ιδιότητα του μαθητή αναδεικνύεται μέσα από τις όμορφες στολές τους (διαφορετικές ανά βαθμίδα) και την ευγένεια σεβασμό με την οποία απευθύνονται στους καθηγητές τους.

Οι μαθητές εξοικειώθηκαν μεταξύ τους σε διακρατικές ομάδες μέσα από τις δραστηριότητες σπάσιμου πάγου και δεσίματος ομάδας και ακολούθησε η παρουσίαση των σχολείων και η ανάληψη εργασιών ιστορικής έρευνας στις υπο-

ομάδες σχετικά με την θρησκευτική ιστορία της Β. Ιρλανδίας.

Η επόμενη μέρα αφιερώθηκε σε δραστηριότητες πεδίου στην πόλη Londonderry όπως ξενάγηση στο μουσείο πολιορκίας (Siege museum) και στα ιστορικά τείχη της πόλης και περιήγηση στο μονοπάτι του γίγαντα (Giants Causeway) μια προστατευόμενη περιοχή στη βόρεια ακτή με χιλιάδες αλληλένδετες στήλες βασάλτη, αποτέλεσμα μιας αρχαίας έκρηξης ηφαιστειακής σχισμής.

Τις επόμενες μέρες οι μαθητές παρουσίασαν στο σχολείο τις δημοσκοπήσεις που διεξήγαγαν στις χώρες τους σχετικά με το τι είναι η ελευθερία θρησκείας και πως επηρεάζει τη ζωή μας καθώς και διαφορετικές ανά χώρα περιπτώσεις παραβιάσεων του δικαιώματος αυτού. Εντοπίζουν κοινά και διαφορετικά στοιχεία ανά χώρα,

δημιουργούν εννοιολογικούς χάρτες με προτάσεις για τρόπους επίλυσης διαφορών & συγκρούσεων, επεξεργάζονται το οπτικοακουστικό υλικό που συνέλεξαν από τις δραστηριότητες πεδίου, διεξάγουν συνεντεύξεις και δημιουργούν νέα βίντεο.

Πολύ ενδιαφέρουσα ήταν επίσης η βόλτα με το κόκκινο λεωφορείο στο ιστορικό κέντρο του Μπέλφαστ και ιδιαίτερα στα τείχη της ειρήνης με τις χαρακτηριστικές ζωγραφιές (murals), που ακόμα χωρίζει τις καθολικές με τις προτεσταντικές γειτονιές.

Ακόμα και η συμβίωση όλων (μαθητών & καθηγητών) στο camping Let's go Hydro ήταν μια ενδιαφέρουσα εμπειρία και μια άσκηση στη συνεργασία, τη δημοκρατία, τη συλλογική λήψη αποφάσεων και επίλυση προβλημάτων.

ορίζοντες μου και γέμισα με φανταστικές αναμνήσεις από όσα έζησα, που θα θυμάμαι για πάντα!»

Φανή: «Το Μπέλφαστ ήταν μια πανέμορφη, καθαρή πόλη και αρκετά χαρούμενη αν και είναι βόρεια. Εγώ προσωπικά θα εμένα εκεί γιατί ήταν μια σχετικά εύκολη πόλη να την μάθεις και γιατί γνώρισα άτομα που θα ήθελα να ξαναδώ. Το πρόγραμμα μου άρεσε πολύ ειδικά το μέρος που μέναμε και οι δραστηριότητες που κάναμε. Το σχολείο ήταν τεράστιο με πολλές τάξεις και πολύ όμορφο. Σίγουρα αυτό το ταξίδι με έκανε να σκεφτώ πολλά. Είδα πόσο πίσω είμαστε ως Ελλάδα και ως εκπαιδευτικό σύστημα. Τα παιδιά εκεί δεν «λιώνουν» στα φροντιστήρια και καλλιεργούν και άλλα ενδιαφέροντα. Ακόμη κατάλαβα πόσο πολύ μου αρέσει να ταξιδεύω και να γνωρίζω καινούργια άτομα».

Ναταλί:«Αυτό που μου έκανε εντύπωση από το ταξίδι μας στην Ιρλανδία ήταν το εκπαιδευτικό τους σύστημα . Οι διαφορές ανάμεσα στο δικό τους και το δικό μας ήταν τρομαχτικές. Ακόμη οι καθηγητές τους ήταν πολύ ζεστοί και εξυπηρετικοί αλλά και κοντά με τους μαθητές τους. Επίσης μου άρεσε πολύ το ότι έπρεπε να συνεργαστώ αλλά και να συγκατοικήσω με παιδιά από τόσα πολλά μέρη του κόσμου γιατί μου δόθηκε η ευκαιρία να δω πως λειτουργούν και πως διαφέρουμε ο ένας από τον άλλο . Η συνεργασία μας έγινε πολύ φυσικά και ο κάθε ένας είχε από μια ξεχωριστή όμορφη προσωπικότητα. Τέλος, θεωρώ πως το πρόγραμμα μας έκανε να συνειδητοποιήσουμε τις δυνατότητες μας και να τις αξιοποιήσουμε» .

Για το Πειραματικό Λύκειο Ρεθύμνου

Η υπεύθυνη του προγράμματος Erasmus+
Αναστασία Δεικτάκη

